



ADVIES 2309

Advies – Uitvoeringsbesluit nieuw Jeugddecreet

Datum: 6 september 2023

Voorzitter: Franka Foré

Aanwezigen: Anita Nyame, Ellen Volon, Fien Morren, Franka Foré, Loredana Cremery, Lot De Kimpe, Lotus Li, Michiel Van Hoof, Nick Beerens, Paulien Herck, Priscilla Keuppens Samuel-Joe Munanga

De Vlaamse Jeugdraad, in vergadering op 6 september 2023, onder voorzitterschap van Franka Foré, en met bovenvermelde aanwezigen, adviseert unaniem het volgende:

1. Communiceer duidelijk en tijdig over de impact van aanpassingen voor alle organisaties. 3
2. Hou het simpel en vermijd planlast. 3
3. Betrek het jeugdwerk bij de opmaak van de leidraden. 4
4. Geef meer zichtbaarheid aan de kind- en jongereneffectrapporten (JoKER). 4
5. Behoud en versterk het team jeugd binnen het departement Cultuur, Jeugd en Media. 4
6. Stem voldoende af met andere subsidiërende overheden. 4
7. Maak van het plaatsbezoek een dialoogmoment die de band tussen de sector en het departement versterkt. 5
8. Spreek over stimuleren van lokale afdelingen in plaats van implementeren. 5
9. Maak werk van kwalitatieve beoordelingscommissies. 5
10. Organiseer hoorzittingen waar de beleidsnota's kunnen worden toegelicht. 6
11. Maak bij het ontwerp van advies het voorgestelde subsidiebedrag bekend. 6
12. Geef Intergemeentelijke Samenwerkingsverbanden ook een ontwerp van advies en repliek mogelijkheden. 6
13. Nodig het jeugdwerk uit om deel uit te maken van het horizontale jeugd- en kinderrechtenoverleg. 6
14. Geef organisaties meer tijd voor de opmaak van het werkings- en financieel verslag. 6



- 15.** Een sterk jeugdbeleid kan niet gerealiseerd worden zonder de nodige investeringen. 7
- 16.** Laat organisaties toe een ruimere reserve op te bouwen doorheen de beleidsperiode. 7
- 17.** Vermijd liquiditeitsproblemen bij organisaties door tijdig uitbetaling van toegekende subsidies. 7
- 18.** Pas de lijst met kosten waarvoor er projectsubsidie mag worden aangewend aan. 8



Situering

De Vlaamse Jeugd Raad gaf in maart 2023 advies over het nieuw Jeugddecreeet. Dit decreet vervangt vier van de vijf decreten die de uitvoering van het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid regelen, meebepaald: het vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid (2012), het decreet bovenlokaal jeugdbeleid (2017), het decreet lokaal jeugdbeleid (2012) en het decreet dat het uitdoven van de DAC-projecten regelt (2004). Dit nieuw decreet heeft tot doelstelling de regelgeving te harmoniseren, te stroomlijnen en te vereenvoudigen. Momenteel doorloopt het decreet het goedkeuringsproces in het Vlaams Parlement.

Op 3 mei 2023 organiseerde het departement een sectormoment over de uitvoering van het nieuwe decreet. Hier werden de krachlijnen van het uitvoeringsbesluit gedeeld en besproken met de sector. We zijn tevreden om vast te stellen dat er reeds rekening is gehouden met de opmerkingen die gegeven werden tijdens het sectormoment. Op 18 juli 2023 ontving de Vlaamse Jeugd Raad een adviesvraag betreffende het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot de uitvoering van het nieuw Jeugddecreeet.

Advies

- **Algemeen**

Communiceer duidelijk en tijdig over de impact van aanpassingen voor alle organisaties.

De voorgestelde aanpassingen hebben een duidelijke impact op de verschillende (soorten) jeugdwerkorganisaties. Het is dan ook essentieel dat er duidelijk, correct en volledig over wordt gecommuniceerd. Het is van groot belang dat alle organisaties tijdig en volledig op de hoogte zijn van alle aanpassingen en overgangsmaatregelen. De Vlaamse Jeugd Raad merkt regelmatig verwarring over de exacte inwerkingtreding van verschillende bepalingen op. Het decreet treedt zelf dan wel in werking op 1 januari 2024, maar de effectieve impact ligt vaak verderop in de tijd aangezien de bepalingen over het algemeen betrekking hebben op de nieuwe beleidsperiodes voor organisaties. Maar dit is dan weer niet voor alle maatregelen het geval. Aangezien een erkenning betrekking heeft op de voorbije (en niet de aankomende) activiteiten komt deze verplichting voor heel wat organisaties vroeger in het vizier dan op het eerste zicht lijkt. Bovendien treden deze bepalingen vaak in werking op een moment dat organisaties al volop bezig zijn aan de voorbereidingen van een nieuwe beleidsperiode. We rekenen hiervoor op de administratie om naar alle organisaties, zowel op Vlaams als bovenlokaal niveau, helder en duidelijk te communiceren en hiermee al dit voorjaar te starten. Wacht niet tot januari met communiceren.

Hou het simpel en vermijd planlast.

Het nieuw Jeugddecreeet heeft onder andere tot doelstelling om regelgeving te harmoniseren, te stroomlijnen en te vereenvoudigen. Hou deze doelstelling in het achterhoofd bij de opmaak van de uitvoeringsbesluiten en vermijd onnodige planlast.



Betrek het jeugdwerk bij de opmaak van de leidraden.

Bij de opmaak van het decreet en het uitvoeringsbesluit werd de jeugdwerksector betrokken in participatiemomenten georganiseerd door het departement Cultuur, Jeugd en Media. We vragen om ook bij de leidraden de sector nauw te betrekken. Erken en hanteer de rol die reflectiegroepen te spelen hebben in dit proces.

Geef meer zichtbaarheid aan de kind- en jongereneffectrapporten (JoKER).

Om de kind- en jongereneffectrapporten meer zichtbaarheid te geven vragen we om deze centraal te bundelen op een voor iedereen toegankelijk plaats, bijvoorbeeld de site van het departement.

Behoud en versterk het team jeugd binnen het departement Cultuur, Jeugd en Media.

Het nieuwe decreet heeft heel wat potentieel om het jeugd- en kinderrechtenbeleid te versterken. Zonder sterke administratie, en in het bijzonder een krachtig team Jeugd binnen het departement Cultuur, Jeugd en Media, vrezen we dat dit potentieel niet gerealiseerd zal kunnen worden.

In de nota van de minister van Jeugd aan de Vlaamse regering lezen we dat de minister op lange termijn verwacht dat de werklust zich op het huidig niveau zal bevinden, wij delen deze verwachting niet. Al meerdere keren de voorbije jaren drukten we onze bezorgdheid hierover uit, zowel richting het departement zelf als richting onze bevoegde minister en de Vlaamse Regering. De jarenlange structurele besparingen op het departement laten zich voelen in de ondersteuning van de jeugdwerksector en de uitvoering van het jeugd- en kinderrechtenbeleid. Al te vaak worden deze besparingen voorgesteld als een vaststaand feit waaraan niet geraakt kan worden, terwijl ze een rechtstreeks gevolg zijn van politieke keuzes die door deze regering gemaakt worden.

We rekenen erop dat bij de verdere uitvoering van dit decreet er grondig gekeken wordt naar (oplossingen voor) de draagkracht van het departement. We hebben namelijk meerdere redenen om aan te nemen dat die draagkracht bij de uitvoering van het nieuwe Jeugddecreeet alleen maar meer op de proef gesteld zal worden. Denk bijvoorbeeld aan de uitvoering van de plaatsbezoeken die ingevoerd worden: enkel als er voldoende draagkracht is bij het departement om hierbij effectief werk te maken van een kwaliteitsvolle dialoog met de jeugdwerksector geloven we dat dit instrument zijn doel kan bereiken om de wederzijdse kennis en voeling tussen administratie en sector te verbeteren. Anders dreigt dit te vervallen in een louter administratieve controle. Naast de plaatsbezoeken zal als gevolg van de uitbreiding van de rol van de adviescommissies extra ondersteuning onontbeerlijk zijn.

Het decreet zal voor extra werkdruk bij het departement zorgen. We vragen dan ook om een simulatie te maken zodat we een zicht krijgen op het aantal extra VTE dat het departement nodig heeft om een kwalitatieve ondersteuning te garanderen.

Stem voldoende af met andere subsidiërende overheden.

Heel wat organisaties worden door verschillende overheden gesubsidieerd. Aangezien de beleidsperiodes niet gelijk lopen is afstemming nodig inzake de verdeelsleutel van de financiering.



- **Plaatsbezoeken**

Maak van het plaatsbezoek een dialoogmoment die de band tussen de sector en het departement versterkt.

De Vlaamse Jeugdraad juicht de invoering van plaatsbezoeken toe, maar enkel als dit ook effectief leidt tot een betere dialoog en onderlinge kennis tussen de sector en de administratie. Wij pleiten ervoor dat die momenten vooral gezien worden als dialoogmomenten en niet herleid worden tot controlemomenten. Daarom rekenen we erop dat er in de schoot van de reflectiegroepen een kader en draaiboek wordt uitgedacht voor de plaatsbezoeken. Zo kunnen de plaatsbezoeken transparant en open doorgaan en starten alle partijen met de juiste verwachtingen aan het overleg. We geloven sterk dat dit mogelijk is en zien dit als een belangrijke stap voorwaarts.

- **Integriteitsbeleid**

Spreek over stimuleren van lokale afdelingen in plaats van implementeren.

In artikel 12 lezen we “in voorkomend geval organiseert de vereniging zich zodat ze het integriteitsbeleid ook in haar lokale afdelingen implementeert”. De woordkeuze implementeren is suboptimaal. Een herformulering zou kunnen zijn: “in voorkomend geval stimuleert de vereniging lokale afdelingen om het integriteitsbeleid te implementeren”. Dit voorstel van herformulering heeft niet de intentie om af te zwakken, ons streefdoel is nul integriteitsschendingen. We willen met de deze herformulering benadrukken dat dit een gedeelde verantwoordelijkheid is en dat de lokale afdelingen hier actief aan moeten mee werken.

- **Beoordelingscommissie**

Maak werk van kwalitatieve beoordelingscommissies.

De beoordelingscommissies krijgen een adviserende rol over de toekenning van werkingssubsidies aan de verenigingen. Hun advies zal een grote invloed hebben op het uiteindelijke subsidiebedrag dat verenigingen ontvangen.

Om tot een sterk advies te komen moet er in de beoordelingscommissie voldoende expertise aanwezig zijn. In het uitvoeringsbesluit worden reeds enkele expertises opgesomd, meebepaald over zakelijk beleid, jeugd- en kinderrechtenbeleid en over het decreet. Wij vragen om een breder waaier aan expertises op te nemen in de beoordelingscommissies. Zorg ervoor dat er naast diverse expertise ook voldoende geografische spreiding aanwezig is binnen de beoordelingscommissies.

Voorzie voldoende opleiding en ondersteuning voor de leden van de beoordelingscommissies en geef hen tegelijk richtlijnen mee over hoe tot een oordeel te komen in een dossier. Dit zal een positieve impact hebben op de kwaliteit van de adviezen en zal er tevens voor zorgen dat de verschillende beoordelingscommissies op eenzelfde manier tot een oordeel komen. Waak er ook over dat de beoordelingscommissies onafhankelijk te werk kunnen gaan.

De opleiding en ondersteuning van de beoordelingscommissies is cruciaal om hen goed te laten functioneren. Dit kan alleen met een sterke administratie waar er voldoende personeelsruimte is voor deze ondersteuning.



Organiseer hoorzittingen waar de beleidsnota's kunnen worden toegelicht.

Organiseer naar analogie met Sociaal Cultureel Volwassenwerk hoorzittingen. Op deze manier krijgen organisaties de kans om bepaalde thema's uit hun beleidsnota verder toe te lichten en te kaderen. De beoordelingscommissie krijgt de kans om rechtstreeks vragen te stellen en bedenkingen te delen. We zijn er van overtuigd dat dit zal bijdragen aan een kwalitatiever advies.

Maak bij het ontwerp van advies het voorgestelde subsidiebedrag bekend.

Uiterlijk op 15 mei van het jaar dat voorafgaat aan de beleidsperiode stuurt de administratie het ontwerp van advies naar de vereniging. Het ontwerp van advies bevat een indicatie van het voorgestelde subsidiebedrag, in belangrijke/bepaalde mate lager/hoger dan het subsidiebedrag in de vorige beleidsperiode. Op basis van een indicatie is het voor organisaties zeer moeilijk een begroting voor het volgend werkjaar op te stellen en een goed financieel beleid te voeren. We vragen dan ook om de voorgestelde subsidiebedragen reeds op 15 mei bekend te maken.

Geef Intergemeentelijke Samenwerkingsverbanden ook een ontwerp van advies en repliek mogelijkheden.

In tegenstelling tot verenigingen krijgen Intergemeentelijke Samenwerkingsverbanden geen ontwerp van advies en hebben ze dus ook geen repliek mogelijkheid. We vragen om naar analogie met de verenigingen ook Intergemeentelijke Samenwerkingsverbanden een ontwerpbesluit te bezorgen en de bijhorende repliek mogelijkheid.

- **Horizontale jeugd- en kinderrechtenoverleg**

Nodig het jeugdwerk uit om deel uit te maken van het horizontale jeugd- en kinderrechtenoverleg.

In het uitvoeringsbesluit worden verschillende organisaties genoemd die uitgenodigd zullen worden om deel uit te maken van het horizontaal jeugd- en kinderrechtenoverleg. Het jeugdwerk is momenteel niet opgenomen in deze lijst. We vragen om ook de jeugdwerksector deel te laten uitmaken van het horizontale jeugd- en kinderrechtenoverleg zoals dit nu reeds het geval is.

- **Budgettair kader**

Geef organisaties meer tijd voor de opmaak van het werkings- en financieel verslag.

We zijn tevreden dat de Intergemeentelijke Samenwerkingen tot 30 juni de tijd krijgen om hun financieel verslag in te dienen. De eerdere meegedeelde deadline van 31 maart was niet realistisch voor lokale besturen. We vragen om de deadline van 30 juni voor alle organisaties te hanteren. Op deze manier is er ook aan parallel met het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen die vzw's tot zes maanden na het afsluiten van hun boekjaar de tijd geeft om hun jaarrekening te laten goedkeuren door de algemene vergadering.



Het aanpassen van de deadline mag er niet toe leiden dat de saldo's van alle organisaties later worden uitbetaald. Hoe vroeger een organisatie het financieel verslag indient, hoe eerder ze hun saldo dienen te ontvangen.

Een sterk jeugdbeleid kan niet gerealiseerd worden zonder de nodige investeringen.

Het nieuwe jeugddecreeet heeft onder meer tot doel om "alle kinderen en jongeren de mogelijkheid te bieden om deel te nemen aan het jeugdwerk", en dit door dat jeugdwerk zelf "te versterken en extra capaciteit te realiseren". Een zeer mooie doelstelling, die ons hoopvol stemt over de toekomst. Het decreet is een belangrijke stap vooruit om er als jeugdorganisaties zowel op Vlaams als bovenlokaal niveau voor alle kinderen en jongeren te kunnen zijn, ambitie te tonen en impact te hebben. Als daar tenminste ook een budgettair plaatje die naam waardig naast wordt gelegd.

Het invoering van het nieuw decreet zal op verschillende manieren de nood aan extra financiële middelen met zich mee brengen. Dit komt nog bovenop de eerdere vraag uit 2021 om zeven miljoen te investeren in het jeugdwerk. In het advies over het decreet maakte we de som en kwamen we op een nood van tien miljoen euro voor de sector.

Daar boven komt nog dat sinds 2017 nog maar een gedeelte van de middelen voor het jeugdwerk worden geïndexeerd. Deze niet-indexering van de zogenaamde werkmiddelen, een politieke keuze die voor het eerst werd toegepast op de welzijnssector in 2012, blijft een doorn in het oog van de jeugdwerksector. Afgelopen jaar werd de sector meermaals bevraagd over de impact van de gedeeltelijk indexering. Organisaties geven aan te moeten besparen op personeel en de basis werking van hun organisaties. Onvermijdelijk zal deze besparing een impact hebben op het aanbod voor kinderen en jongeren. Dit staat in schril contrast met het nieuw Jeugddecreeet dat onder meer tot doel heeft om "alle kinderen en jongeren de mogelijkheid te bieden om deel te nemen aan het jeugdwerk", en dit door dat jeugdwerk zelf "te versterken en extra capaciteit te realiseren". Om deze niet-indexering aan te kaarten schreven we dit voorjaar een Valentijns brief naar de leden van de Vlaamse regering. We roepen dan ook op dat, zoals in artikel 38 te lezen is, alle bedragen aangepast worden aan de evolutie van de gezondheidsindex.

Laat organisaties toe een ruimere reserve op te bouwen doorheen de beleidsperiode.

In artikel 27 van het decreet lezen we: 'Ten laste van de subsidie kan jaarlijks maximaal 10% van het voor dat jaar toegekende subsidiebedrag gereserveerd worden.' Deze reserve regeling komt niet overeen met de manier van werken binnen de sector. Bijvoorbeeld een organisatie die in jaar drie van de erkenningsperiode een zeer groot evenement organiseert en hiervoor reserves moet opbouwen. Deze organisatie komt door de reserve regeling in de problemen. We vragen dan ook om flexibiliteit om geen restricties op te leggen voor reserve opbouw binnen een beleidsperiode.

Bovendien zullen organisaties als gevolgd van de uitbetaling per semester sowieso grotere reserves moeten aanleggen omdat ze anders tijdens het volgend werkjaar in liquiditeitsproblemen dreigen te komen.

Vermijd liquiditeitsproblemen bij organisaties door tijdig uitbetaling van toegekende subsidies.

Vandaag krijgen organisaties per kwartaal 22,5% van hun toegekende subsidies uitbetaald en ontvangen ze het saldo in augustus. In het nieuw decreet wordt er niet meer per kwartaal uitbetaald maar per semester (45%) en ontvangen organisaties het saldo pas in september van het volgende jaar. In het geval dat de betalingen op het einde van het semester plaatsvinden zullen heel wat organisaties in liquiditeitsproblemen komen. We vragen dan ook om te bepalen dat de uitbetaling steeds in de eerste maand van elke semester dient te plaats te vinden, respectievelijk januari en juli.



De hoofdreden om per semester in plaats van per kwartaal uit te betalen is administratieve vereenvoudiging. Met dezelfde logica pleiten wij voor een afschaffing van de saldo's. We zijn er van overtuigd dat het aantal inhoudingen van saldo's beperkt is en het efficiënter zou zijn om met terugvorderingen te werken.

Pas de lijst met kosten waarvoor er projectsubsidie mag worden aangewend aan.

In artikel 28 van het uitvoeringsbesluit vinden we een lijst met kosten voor welke er projectsubsidie mogen worden aangewend. We vragen om punt c te herformuleren naar: "kosten voor logistiek materiaal dat de zorg van de doelgroep verhoogt". Bij punt e en f vragen we om de vormingsorganisatie enkel te moeten vermelden bij rapportering en niet bij de aanvraag. Deze manier van werken verlaagt de drempel voor lokale initiatieven.